

PREDLOG

ZAKON

O ZAŠТИTI POSLOVNE TAJNE

I. UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se pravna zaštita poslovne tajne od svih radnji nelojalne konkurenčije.

Informacijama koje se štite kao poslovna tajna u smislu ovog zakona smatraju se naročito: finansijski, ekonomski, poslovni, naučni, tehnički, tehnološki, proizvodni podaci, studije, rezultati istraživanja, uključujući i formulu, crtež, plan, projekat, prototip, kod, model, kompilaciju, program, metod, tehniku, postupak, obaveštenje ili uputstvo internog karaktera i slično, bez obzira na koji način su sačuvani ili kompilirani.

Član 2.

Pravo na zaštitu poslovne tajne ima domaće ili strano fizičko i pravno lice, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Lice koje na osnovu zakona kontroliše korišćenje poslovne tajne smatra se držaocem poslovne tajne.

Informacije koje se ne smatraju poslovnom tajnom

Član 3.

Poslovnom tajnom ne smatra se informacija koja je označena kao poslovna tajna radi prikrivanja krivičnog dela, prekoračenja ovlašćenja ili zloupotrebe službenog položaja ili drugog nezakonitog akta ili postupanja domaćeg ili stranog fizičkog i pravnog lica.

Kao poslovna tajna u smislu ovog zakona ne mogu se štititi informacije za koje je posebnim zakonima propisano da ne mogu predstavljati poslovnu tajnu.

II. PREDMET I USLOVI ZAŠTITE

Pojam poslovne tajne i uslovi zaštite

Član 4.

Poslovnom tajnom, u smislu ovog zakona, smatra se bilo koja informacija koja ima ili može imati komercijalnu vrednost zato što nije opšte poznata niti je dostupna trećim licima koja bi njenim korišćenjem ili saopštavanjem mogla ostvariti ekonomsku korist, i koja je od strane njenog držaoca zaštićena odgovarajućim merama u skladu sa zakonom, poslovnom politikom, ugovornim obvezama ili odgovarajućim standardima u cilju očuvanja njene tajnosti, a čije bi saopštavanje trećem licu moglo naneti štetu držaocu poslovne tajne.

Poslovnom tajnom, smatraju se i:

- 1) neotkriveni podaci o testovima ili drugi podaci čije stvaranje zahteva značajan napor, koji se podnose državnim organima radi dobijanja dozvole za

stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, kao i radi dobijanja akata kojima se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda;

2) drugi podaci koji su posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom pravnog lica proglašeni poslovnom tajnom.

Zaštita podataka iz stava 2. tačka 1) ovog člana bliže se uređuje posebnim zakonima kojima se uređuju uslovi i postupak za stavljanje u promet lekova i medicinskih sredstava, registracija, kontrola, promet, uvoz i primena sredstava za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu, odnosno uslovi i postupci za stavljanje u promet biocidnih proizvoda.

Poslovna tajna koja sadrži podatak od interesa za Republiku Srbiju smatra se tajnim podatkom i štiti se po odredbama zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

Mere zaštite poslovne tajne

Član 5.

Mere zaštite poslovne tajne iz člana 4. stav 1. ovog zakona određuju se u skladu sa procenom rizika od nezakonitog pribavljanja, korišćenja i otkrivanja informacije koja predstavlja poslovnu tajnu.

Trajanje zaštite

Član 6.

Zaštita poslovnom tajnom traje sve dok su informacije koje predstavljaju tu tajnu čuvane kao poverljive.

III .PRIBAVLJANJE, KORIŠĆENJE I OTKRIVANJE INFORMACIJE KOJA PREDSTAVLJA POSLOVNU TAJNU

Zakonito pribavljanje, korišćenje i otkrivanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu

Član 7.

Držalac poslovne tajne može na drugo lice da prenese pravo korišćenja poslovne tajne.

Pribavljanje, korišćenje, odnosno otkrivanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu drugim licima dozvoljeno je i bez izričite ili prečutne saglasnosti držaoca, ako je izvršeno u skladu sa zakonom, odnosno na način koji nije u suprotnosti sa dobrim poslovnim običajima.

U slučaju spora, lice koje tvrdi da je informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu pribavilo ili otkrilo, odnosno da ih koristi na zakonit način u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana, dužno je da to i dokaže.

Nezakonito pribavljanje, korišćenje i otkrivanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu

Član 8.

Svaka radnja preduzeta u okviru industrijskih ili komercijalnih aktivnosti koja za posledicu ima otkrivanje, pribavljanje, odnosno korišćenje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu, bez saglasnosti držaoca poslovne tajne i na način

suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima, smatraće se delom nelojalne konkurenčije.

Pod načinom suprotnim dobrim poslovnim običajima, u smislu ovog zakona, podrazumeva se svaka radnja preduzeta u cilju utakmice na tržištu kojom se nanosi ili se može naneti šteta konkurentu ili drugom fizičkom odnosno pravnom licu, a naročito:

- 1) povreda ugovornih odredaba o čuvanju poslovne tajne;
- 2) zloupotreba poslovnog poverenja;
- 3) industrijska ili komercijalna špijunaža;
- 4) prevara;
- 5) navođenje na bilo koju radnju iz tač. 1)-4) ovog stava;
- 6) pribavljanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu od strane trećih lica koja znaju ili su bila dužna da znaju da ta informacija predstavlja poslovnu tajnu i da je pribavljena od lica u čijem je zakonitom posedu.

Upotreba i otkrivanje podataka o testovima i rezultatima ispitivanja

Član 9.

Svaka radnja preduzeta u okviru industrijskih ili komercijalnih aktivnosti koja se sastoji ili za posledicu ima upotrebu protivna dobrim poslovnim običajima ili otkrivanje podataka iz člana 4. stav 2. tačka 1) ovog zakona smatraće se delom nelojalne konkurenčije.

Podaci iz člana 4. stav 2. tačka 1) ovog zakona mogu biti otkriveni pod jednim od sledećih uslova:

- 1) da organ nadležan za izdavanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava, organ nadležan za registrovanje poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, organ nadležan za donošenje akata kojim se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda ili državni organ nadležan za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja, utvrdi da je takvo otkrivanje neophodno za zaštitu javnosti;
- 2) da su preduzete radnje kojima se pre otkrivanja podataka osigurava da oni budu zaštićeni od upotrebe protivna dobrim poslovnim običajima;
- 3) da držalač podataka izričito u pismenom obliku odobri njihovo otkrivanje.

Član 10.

Svako domaće i strano fizičko i pravno lice koje na osnovu zakona kontroliše poslovnu tajnu ima pravo da drugim licima zabrani da neovlašćeno pribave, otkriju ili koriste poslovnu tajnu, na način koji je suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima.

Povredom poslovne tajne smatra se svako nezakonito pribavljanje, otkrivanje ili korišćenje poslovne tajne u smislu člana 8. stav 1. i člana 9. stav 1. ovog zakona.

Ne smatra se povredom poslovne tajne saopštavanje informacija iz člana 4. ovog zakona ako je ono učinjeno nadležnim organima ili javnosti isključivo radi ukazivanja na postojanje dela kažnjivog zakonom.

IV. GRAĐANSKO-PRAVNA ZAŠTITA POSLOVNE TAJNE

Tužba zbog povrede poslovne tajne

Član 11.

U slučaju povrede poslovne tajne, držalač poslovne tajne može tužbom da pokrene postupak pred sudom protiv svakog lica koje izvrši povredu poslovne tajne u smislu člana 10. stav 2. ovog zakona i da zahteva:

- 1) prestanak radnji koje mogu dovesti do nezakonitog pribavljanja, korišćenja ili otkrivanja poslovne tajne i zabranu nezakonitog pribavljanja, korišćenja ili otkrivanja informacija koje predstavljaju poslovnu tajnu;
- 2) sprečavanje prometa, odnosno oduzimanje i povlačenje iz prometa, izmenu ili uništavanje svih predmeta koji sadrže informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu, ako je te podatke moguće, posredno ili neposredno, videti ili prenosi;
- 3) naknadu štete, uključujući stvarnu štetu i izgubljenu dobit, a ako je povreda učinjena namerno, tužilac može, umesto naknade imovinske štete, zahtevati naknadu do trostrukog iznosa uobičajene naknade koju bi primio za konkretni oblik korišćenja predmeta zaštite, da je to korišćenje bilo zakonito;
- 4) isključenje tog lica kao člana privrednog društva, ako je to lice član privrednog društva;
- 5) raskid radnog odnosa za to lice, ako je to lice zaposleno u pravnom licu;
- 6) objavljivanje presude u javnom glasilu o trošku tuženog.

Prilikom donošenja odluke o zahtevima iz stava 1. tač. 1)-3) ovog člana, sud posebno ceni srazmeru između ozbiljnosti povrede i interesa trećih lica.

Postupak po tužbi iz stava 1. ovog člana hitan je.

Na postupak po tužbi iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Podnošenje tužbe iz stava 1. ovog člana ne isključuje i ne uslovljava mogućnost otkaza radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

Pravno lice je dužno da pruži zaštitu licu koje postupajući savesno u dobroj veri ukazuje nadležnim organima na postojanje informacije iz člana 4. ovog zakona.

Rok za podnošenje tužbe zbog povrede poslovne tajne

Član 12.

Tužba zbog povrede poslovne tajne može se podneti u roku od šest meseci od dana kada je tužilac saznao za povredu i učinioca, a najkasnije u roku od tri godine od dana kad je povreda učinjena.

Privremena mera

Član 13.

Na zahtev lica koje učini verovatnim mogućnost nastanka štete zbog neovlašćenog pribavljanja, otkrivanja ili korišćenja poslovne tajne od strane drugog lica, sud može da odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa predmeta koji sadrže poslovnu tajnu ili koji su nastali povredom poslovne tajne,

sredstava za proizvodnju tih predmeta, odnosno meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima se vrši ili bi se mogla izvršiti povreda poslovne tajne.

Na postupak po zahtevu iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje izvršni postupak.

Obezbeđenje dokaza

Član 14.

Na zahtev lica koje učini verovatnim mogućnost nastanka štete zbog neovlašćenog pribavljanja, otkrivanja ili korišćenja poslovne tajne od strane drugog lica, kao i postojanje opravdane sumnje da će dokazi o tome biti uništeni ili da će ih kasnije biti nemoguće pribaviti, sud može da pristupi obezbeđenju dokaza bez prethodnog obaveštavanja ili saslušanja lica od koga se dokazi prikupljaju.

Obezbeđenjem dokaza u smislu stava 1. ovog člana smatra se pretres prostorija, vozila, knjiga, dokumenata, baza podataka i sl., zaplena predmeta i dokumenata, blokada bankarskih računa, oduzimanje gotovog novca i hartija od vrednosti, ispitivanje svedoka i veštaka, kao i preduzimanje drugih mera u skladu sa propisom kojim se uređuje izvršni postupak.

Licu od koga se dokazi prikupljaju, sudsko rešenje o određivanju obezbeđenja dokaza uručuje se u trenutku prikupljanja dokaza, a odsutnom licu čim to postane moguće.

Na postupak po zahtevu iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje izvršni postupak.

Član 15.

Privremene mere iz člana 13. ovog zakona i obezbeđenje dokaza iz člana 14. ovog zakona, mogu se tražiti i pre podnošenja tužbe zbog povrede poslovne tajne, pod uslovom da se tužba podnese u roku od 30 dana od dana donošenja rešenja o određivanju privremene mere, odnosno rešenja o određivanju obezbeđenja dokaza.

Žalba protiv rešenja kojim je sud odredio privremenu meru iz člana 13. ovog zakona ili obezbeđenje dokaza iz člana 14. ovog zakona ne odlaže izvršenje rešenja.

Sredstvo obezbeđenja

Član 16.

Na zahtev lica protiv koga je podneta tužba zbog povrede poslovne tajne ili pokrenut postupak za određivanje privremene mere, odnosno za obezbeđenje dokaza, sud može na teret tužioca da odredi odgovarajući novčani iznos kao sredstvo obezbeđenja u slučaju neosnovanosti zahteva.

Obaveza pružanja informacija

Član 17.

Sud može narediti licu koje je izvršilo povredu poslovne tajne da pruži informaciju o trećim licima koja su učestvovala u povredi poslovne tajne i njihovim distributivnim kanalima.

Lice iz stava 1. ovog člana koje ne izvrši obavezu pružanja informacije odgovara za štetu koja iz toga proizađe.

V. OČUVANJE TAJNOSTI

Član 18.

Sudovi i drugi nadležni organi dužni su da preduzimaju odgovarajuće mere radi očuvanja tajnosti neotkrivenih informacija zaštićenih u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim propisima kojima je uređena zaštita tajnosti sudskog postupka.

VI. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 19.

Kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 3.000.000 dinara privredno društvo, ili drugo pravno lice koje na način iz člana 8. stav 1. i člana 9. stav 1. ovog zakona povredi poslovnu tajnu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Predmeti izvršenja privrednog prestupa i predmeti koji su bili upotrebljeni za izvršenje privrednog prestupa iz stava 1. ovog člana biće oduzeti, a predmeti izvršenja privrednog prestupa biće i uništeni.

Predmetima izvršenja privrednog prestupa smatraju se dokumenta odnosno materijali u kojima su sadržane informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu, ako je te informacije moguće, posredno ili neposredno, videti ili prenositi.

Presuda kojom je učiniocu izrečena kazna za privredni prestup iz stava 1. ovog člana javno se objavljuje.

VII. ZAVRŠNA ODREDBE

Član 20.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije, na osnovu koje Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Neophodnost zakonskog uređivanja zaštite poslovne tajne proizilazi iz odredbe čl. 39. Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine (u daljem tekstu: TRIPS sporazum) i odredaba Pariske konvencije o zaštiti industrijske svojine (čl. 10bis). Saglasno članu 1.2 TRIPS sporazuma, poslovna tajna spada u kategoriju prava intelektualne svojine, a članom 39. TRIPS sporazuma propisano je da su države članice u obavezi da u cilju obezbeđenja efikasne zaštite od nelojalne konkurenциje u smislu člana 10bis Pariske konvencije, u svojim nacionalnim zakonodavstvima predvide pravna sredstva za zaštitu poslovne tajne.

Poslovna tajna, u najširem smislu je bilo koja poverljiva informacija koja ima komercijalnu vrednost zbog toga što predstavlja tajnu, a koja nekom fizičkom ili pravnom licu obezbeđuje prednost u odnosu na konkurenčiju i za koju lice koje je poseduje preuzima razumne mere za očuvanje tajnosti. Tako poslovnom tajnom mogu da se štite različite vrste informacija kao što su npr. proces proizvodnje, rezultati ispitivanja tržišta, profili potrošača, finansijski podaci, planovi poslovanja, spiskovi dobavljača i klijenata, cenovnici, poslovne strategije, reklamne strategije, dizajni, crteži, arhitektonski projekti, građevinski nacrti i sl. Takođe, ugovori o radu i o licenci poslovne tajne po pravilu uključuju obavezu čuvanja tajnosti (tzv. non-disclosure agreements). Pored toga, i sve kreativne tvorevine koje se štite pravima intelektualne svojine mogu u sebi da sadrže i poslovnu tajnu koja ima komercijalnu vrednost i koja kao takva treba da bude zaštićena od svih akata nelojalne konkurenčije. Isto tako, i neotkriveni podaci o testovima i rezulatima ispitivanja predstavljaju posebnu vrstu tajnih podataka koje lice koje ih po zakonu kontroliše mora da otkrije prilikom podnošenja nadležnom državnom organu zahteva za izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja.

Cilj zaštite poslovne tajne je, pored održavanja etičkih poslovnih standarda, pre svega zaštita od nelojalne konkurenčije čime se ohrabruju istraživačke aktivnosti i inovativnost. U tehnološkim industrijama, poslovna tajna je posebno korisna da se zaštitи patentabilni pronalazak u toku postupka podnošenja prijave patenta, kao i podaci koje patent ne pokriva, ili koji ne mogu da budu patentirani (npr. liste poslovnih partnera i klijenata, poslovne strategije, strategije reklamne kampanje, i sl.).

Smisao zaštite poslovne tajne od radnji nelojalne konkurenčije je da se pravno sankcioniše svaki akt nezakonitog otkrivanja, sticanja ili korišćenja od strane trećih lica, poverljivih informacija koje zakonito kontroliše fizičko ili pravno lice, na način koji je suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima. Osnovni preduslovi za obezbeđivanje ovakvog vida zaštite neke poverljive informacije su: da se radi o informaciji čije bi saopštavanje trećem licu moglo naneti štetu licu u čijem je zakonitom posebu (držaocu poslovne tajne); da ta informacija predstavlja tajnu koja kao celina ili u preciznom obliku i skupu svojih komponenti, nije opšte poznata ili lako dostupna licima u krugovima koji se uobičajeno bave tom vrstom informacija; da ima komercijalnu vrednost zato što je tajna i da je od strane njenog držaoca zaštićena odgovarajućim merama u cilju očuvanja njene tajnosti.

U našem pravnom sistemu poslovna tajna zakonski je uređena posebnim propisima i to: Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS”, br. 36/2011), Zakonom o lekovima i medicinskim sredstvima („Sl. glasnik RS”, br. 30/2010), Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja („Sl. glasnik RS”, br. 41/2009) i Zakonom o trgovini („Sl. glasnik RS”, br. 53/2010). Problematika poslovne tajne koju navedeni zakoni tretiraju odnosi se na određene posebne oblasti u kojima postoji potreba zaštite poverljivih podataka, tako da navedeni zakoni tretiraju pitanje poslovne tajne i uređuju dužnost čuvanja poslovne tajne u skladu sa konkretnim predmetom zakonskog regulisanja.

Međutim, budući da poverljive informacije za koje postoji potreba zaštite od akata neloyalne konkurenциje mogu biti sastavni deo najšireg spektra aktivnosti kako u oblasti privrednog poslovanja, tako i u oblasti nauke i tehnologije, neophodno je jednim opštim zakonom urediti pojam poslovne tajne, kao i opšte uslove pod kojima se neka poverljiva informacija može smatrati poslovnom tajnom. Na taj način obezbeđuje se pravni osnov za postupanje svih državnih organa nadležnih za preduzimanje odgovarajućih građansko-pravnih, prekršajnih i krivičnih mera radi zaštite poslovne tajne od svih akata neloyalne konkurenциje.

Predloženim Zakonom o poslovnoj tajni daje se definicija poslovne tajne, tj. precizira se koje informacije i pod kojim uslovima uživaju zaštitu kao poslovna tajna. Takođe, uređuje se pod kojim uslovima se pribavljanje, korišćenje i otkrivanje informacije koje predstavlja poslovnu tajnu smatra zakonitim, a pod kojim uslovima se smatra nezakonitim. Odredbe sadržane u predloženom zakonu predstavljaju pravni osnov za građansko-pravnu zaštitu u slučaju povrede poslovne tajne. Takođe, predlaže se da povreda poslovne tajne bude sankcionisana kao privredni prestup, ako je učinjena od strane privrednog društva, odnosno odgovornog lica u privrednom društvu.

Za razliku od drugih prava industrijske svojine gde se podrazumeva ispunjavanje određenih formalnosti da bi se obezbedila zaštita, zaštita podatka putem poslovne tajne ne zahteva nikakvu formalnu registraciju tih podataka. Zbog toga zaštita poslovne tajne ne podrazumeva vođenje upravnog postupka kojim bi se poslovna tajna ustanovila.

U izradi predloženog zakona predlaže se rukovodio pre svega zahtevima iz TRIPS sporazuma, ali i rešenjima sadržanim u zakonima Francuske, Nemačke, Češke, Poljske, Velike Britanije, SAD-a. U zavisnosti od pravnog sistema, modaliteti zaštite poslovne tajne u različitim zakonodavstvima su sledeći: zaštita poslovne tajne u okviru opšteg koncepta zaštite od neloyalne konkurenциje (Nemačka, Poljska, Španija, Francuska), zaštita poslovne tajne u okviru propisa kojima se uređuje zaštita intelektualne svojine (Italija), zaštita poslovne tajne posebnim propisom (SAD – Uniform Trade Secrtet Act). Bez obzira o kom modalitetu se radi, sva navedena zakonodavstva su ujednačena po pitanju definicije poslovne tajne, uslova za zaštitu poslovne tajne, kao i radnji koje se smatraju nedozvoljenim.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH REŠENJA

Član 1. U ovom članu definiše se predmet zakonskog regulisanja, kao i pojam informacije koje se štite kao poslovna tajna. Informacije koje se potencijalno mogu štititi poslovnom tajnom podrazumevaju širok spektor najrazličitijih informacija, kao što su npr. finansijski, poslovni, naučni, tehnički, ekonomski podaci, procesi proizvodnje, rezultati istraživanja tržišta, profili potrošača, spiskovi dobavljača i klijenata, cenovnici, planovi poslovanja, poslovne strategije, reklamne strategije, marketinški planovi, crteži projekti i sl. Nabranjanje informacija koje mogu predstavljati poslovu tajnu koje je dato u ovom stavu nije iscrpno već je dato samo primera radi. Za razliku od drugih prava industrijske svojine gde se podrazumeva ispunjavanje

određenih formalnosti da bi se obezbedila zaštita, zaštita podatka putem poslovne tajne ne zahteva nikakvu formalnu registraciju tih podataka.

Član 2. Odredba stava 1. ovog člana predstavlja deklaratornu normu kojom je izvršeno usklađivanje sa obavezom iz člana 39.2 TRIPS sporazuma, pri čemu je posebno naglašena primena nacionalnog tretmana.

Stavom 2. propisano je da je lice koje na osnovu zakona kontroliše korišćenje poslovne tajne držalač poslovne tajne. Na taj način jasno je definisano da poslovna tajna nema svojinski karakter.

Koncept prema kome poslovna tajna nema svojinski karakter zasniva se na principu poverljivosti i na sprečavanju neloyalne konkurenčije. Ovaj koncept je prihvaćen u većini zemalja kontinentalnog pravnog sistema. Suština ovakvog koncepta je da lice koje je na zakonit način pribavilo informaciju koja predstavlja poslovnu tajnu i u čijem je zakonitom posedu takva informacija, nema isključivo pravo da koristi, niti da zabrani trećim licima da pribave, koriste ili otkriju informaciju koja predstavlja poslovnu tajnu. Kao zakoniti držalač, on ima pravo da prenese pravo korišćenja poslovne tajne na drugo lice (npr. ugovorom o licenci), kao i da spreči nezakonito pribavljanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu od strane trećih lica.

Princip poverljivosti je zasnovan ne na svojinskom karakteru poslovne tajne, već na odnosu poverenja između strana. Drugim rečima, sve dok je taj odnos zasnovan na poverenju, taj podatak zasluguje zaštitu od neovlašćene upotrebe. Takođe, i sam institut neloyalne konkurenčije usmeren je prvenstveno na očuvanje poslovne etike i morala i bavi se pre svega poslovnim ponašanjem između konkurenata na tržištu. Shvatanje da poslovna tajna nema svojinski karakter preovlađuje u evropskom pravu, a implicitno proizilazi i iz odredbi TRIPS sporazuma koji propisuje obavezu zaštite poslovne tajne kroz pravila o sprečavanju neloyalne konkurenčije.

Član 3. Ovim članom uređeno je koji podaci se ne smatraju poslovnom tajnom. Reč je o podacima koji su označeni kao poslovna tajna radi prikrivanja krivičnog dela, prekoračenja ovlašćenja ili zloupotrebe službenog položaja ili drugog nezakonitog akta ili postupanja domaćeg ili estranog fizičkog i pravnog lica. Takođe, kao poslovna tajna ne mogu da budu zaštićene one informacije za koje je posebnim zakonima propisano da ne mogu predstavljati poslovnu tajnu.

Član 4. Stavom 1. ovog člana data je definicija poslovne tajne, u skladu sa standardima koje propisuje član 39.2 TRIPS sporazuma. Sama činjenica da je neka informacija označena kao poverljiva ne podrazumeva automatski da će ona biti tretirana kao poslovna tajna u smislu ovog zakona. Osnovni preduslov da bi se jedan podatak smatrao poslovnom tajnom je da se radi o takvom podatku čije bi saopštavanje trećem licu moglo naneti držaocu poslovne tajne. Suštinski elementi neophodni za zaštitu su tajnost, komercijalna vrednost i odgovarajuće mere koje držalač poslovne tajne preduzima radi očuvanja njene tajnosti. Navedeni uslovi moraju da budu kumulativno ispunjeni i poslovna tajna u suštini predstavlja tajni, komercijalno vredni podatak, za koji je lice koje zakonito kontroliše taj podatak (držalač) preuzeo odgovarajuće mere da zaštiti njegovu tajnost.

Spektar informacija koje se mogu smatrati poslovnom tajnom i za koje postoji zaštita od akata neloyalne konkurenčije je praktično neiscrpan i one se mogu naći u različitim oblastima privrede, nauke, tehnologije i poslovnih odnosa uopšte. Zbog toga, se zaštita takvih informacija od akata neloyalne konkurenčije ne može unapred predvideti posebnim zakonima, te je nužno propisati opšte uslove koji će u svakom konkretnom slučaju biti uzeti u obzir u slučaju eventualne povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne. Stoga je smisao ove odredbe da se propisuju opšti uslovi pod kojima

će se neka poverljiva informacija tretirati kao poslovna tajna, iako kao takva nije proglašena nekim posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom pravnog lica.

Da bi se jedna informacija smatrala poslovnom tajnom ona mora biti poverljiva ili tajna u smislu da nije opšte poznata i dostupna trećim licima. Tajnost u smislu odredaba ovog zakona podrazumeva objektivne standarde tajnosti. Opštepozнате ili odmah utvrđive informacije ne mogu se zaštititi poslovnom tajnom, a čak i informacije koje se teško saznaju mogu izgubiti zaštitu ako lice koje ih kontroliše ne preduzme odgovarajuće mere predostrožnosti da sačuva njihovu poverljivost ili tajnost. Da bi se jedna informacija smatrala poslovnom tajnom ne zahteva se apsolutna tajnost, već je bitno da ta informacija nije opštepozната ili dostupna relevantnim krugovima javnosti. Tako na primer, moguće je određenu informaciju saopštiti drugim licima a da se pritom ne ugrozi njen status poslovne tajne, pod uslovom da su lica kojima je otkrivena obavezana određenim pravnim sredstvima da je ne otkrivaju (npr. ugovorom, odredbama o čuvanju poslovne tajne i sl.).

Informacija sama po sebi ne predstavlja poslovnu tajnu ukoliko nema komercijalnu vrednost. Zbog toga komercijalna vrednost informacije predstavlja jedan od suštinskih elemenata neophodnih za zaštitu poverljivosti takve informacije. Informacija će imati komercijalnu vrednost zbog koje će se smatrati poslovnom tajnom ukoliko njenom držaocu, tj. licu koje je zakonito kontroliše daje prednost u odnosu na konkurenциju. Ova činjenica se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju od strane suda u postupku po tužbi zbog povrede poslovne tajne.

Da bi se poverljiva informacija mogla tretirati kao poslovna tajna, neophodno je da je njen držalač preduzeo određene mere zaštite za očuvanje njene tajnosti koje su u skladu sa zakonom, poslovnom politikom, ugovornim obavezama ili odgovarajućim standardima. Od okolnosti svakog konkretnog slučaja, a pre svega od značaja i vrednosti same informacije zavisi koje će konkretne mere držalač poverljive informacije preuzeti da bi je održao u tajnosti. Neke od najčešćih mera koje se uobičajeno preuzimaju radi očuvanja tajnosti poverljivih informacija su: sa poverljivom informacijom treba da budu upoznata samo ona lica kojima je to neophodno da bi mogli da obavljaju svoje radne zadatke; svima koji su upoznati sa poverljivom informacijom mora da bude jasno stavljeno do znanja da je reč o poverljivim ili tajnim informacijama; treba potpisati ugovore o poverljivosti podataka ili neotkrivanju poverljivih informacija sa svima koji potencijalno mogu da vide ili prime informacije koje se tretiraju kao poslovna tajna, uključujući zaposlene, poslovne partnere, spoljne saradnike, konsultante; poverljive dokumente treba obeležiti oznakom „poverljivo”; pristup prostorijama ili fajlovima u kojima se nalaze poverljive informacije treba na odgovarajući način ograničiti.

Odredbom stava 2. ovog člana propisano je koje se informacije smatraju poslovnom tajnom po samom zakonu. U ovu kategoriju informacija spadaju podaci o testovima ili drugi podaci čije stvaranje zahteva značajan napor, koji se podnose državnim organima radi dobijanja dozvole za stavljanje u promet lekova odnosno medicinskih sredstava, ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, kao i radi dobijanja akata kojima se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda. Takođe, određeni podaci mogu biti proglašeni poslovnim tajnom i posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom pravnog lica, te i takvi podaci uživaju zaštitu na osnovu odredaba Zakona o poslovnoj tajni.

Odredba stava 3. ovog člana predstavlja upućujuću normu u odnosu na posebne zakone kojima se bliže uređuju uslovi i postupak za stavljanje u promet lekova i medicinskih sredstava, registracija, kontrola, promet, uvoz i primena sredstava za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu, odnosno uslovi i postupci za stavljanje u promet biocidnih proizvoda. Reč je o Zakonu o lekovima i medicinskim sredstvima („Sl. glasnik RS”, br. 30/2010), Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja („Sl.

glasnik RS", br. 41/2009), Zakonu o hemikalijama („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009) i Zakonu o biocidnim proizvodima („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009).

Odredbom stava 4. ovog člana propisano je da se poslovna tajna koja sadrži podatak od interesa za Republiku Srbiju smatra tajnim podatkom i štiti se po odredbama Zakona o tajnosti podataka.

Član 5. Ovom odredbom bliže je uređen opšti princip prema kome se održuju mere zaštite poslovne tajne. Koje mere će u konretnom slučaju držalac poverljive informacije preduzeti da bi je održao u tajnosti, zavisi od okolnosti svakog konkretnog slučaja, a pre svega od značaja i vrednosti same informacije. U svakom konkretnom slučaju mera zaštite poslovne tajne određuje se u skladu sa procenom rizika od nezakonitog pribavljanja, korišćenja i otkrivanja informacije koja predstavlja poslovnu tajnu.

Član 6. Ovim članom uređeno je trajanje zaštite poslovne tajne. Shodno samoj definiciji poslovne tajne, zaštita informacija koje se smatraju poslovnom tajnom traje sve dok su te informacije čuvane kao poverljive.

Član 7. Ovom odredbom uređeno je koje radnje se smatraju zakonitim pribavljanjem, korišćenjem i otkrivanjem informacije koja predstavlja poslovnu tajnu.

Odredbom stava 1. ovog člana izričito se propisuje mogućnost prenošenja prava korišćenja poslovne tajne na drugo lice (npr. ugovorom o licenci). Bitno je da je u pitanju podatak koji ispunjava uslov za zaštitu poslovnom tajnom, u skladu sa odredbom člana 4. ovog zakona.

Budući da poslovna tajna nema svojinski karakter, to ni njen držalac nema isključivo pravo da koristi, niti da zabrani trećim licima da pribave, koriste ili otkriju informaciju koja predstavlja poslovnu tajnu. Drugim rečima, ako je informacija koja predstavlja poslovnu tajnu pribavljena, ili se koristi odnosno otkriva na način koji nije suprotan zakonu, odnosno dobrim poslovnim običajima, onda za njeno korišćenje ili bilo kakvo drugo raspolažanje nije potrebna izričita ili prečutna saglasnost prethodnog držaoca poslovne tajne, a takvo korišćenje poslovne tajne se smatra zakonitim. Koji su načini pribavljanja, korišćenja, odnosno otkrivanja poslovne tajne u skladu sa dobrim poslovnim običajima, faktičko je pitanje na koje odgovor daje sud u svakom konkretnom slučaju vodeći računa o pravilima za sprečavanje nelojalne konkurenциje i izgrađenoj sudskej praksi u toj oblasti.

Stavom 3. prebačen je teret dokazivanja u sporu zbog povrede poslovne tajne na lice koje se poziva da nije povredilo poslovnu tajnu zato što je pribavilo informaciju koja predstavlja poslovnu tajnu na način koji nije suprotan dobrim poslovnim običajima.

Član 8. Ovim članom razrađena je obaveza koja proističe iz člana 39.1 TRIPS sporazuma, odnosno da se poslovna tajna štiti kroz pravila o suzbijanju nelojalne konkurenциje, kako je predviđeno odredbom člana 10bis Pariske konvencije o industrijskoj svojini.

Stavom 1. ovog člana predviđeno je šta se smatra delom nelojalne konkurenциje u odnosu na član 39.2 TRIPSA, a stavom 3. šta se smatra delom nelojalne konkurenциje u odnosu na član 39.3 TRIPSA.

Odredba stava 1. ovog člana direktno se odnosi na međusobne konkurente na tržištu. Uslovi koji su navedeni u ovom stavu moraju da budu ispunjeni kumulativno, odnosno da bi se određeno ponašanje smatralo delom nelojalne konkurenциje potrebno je da je otkriven podatak koji predstavlja poslovnu tajnu, da je otkrivanje tajnih podataka izvršeno suprotno volji lica koje zakonito kontroliše te podatke, i da je otkrivanje ili pribavljanje tajnih podataka učinjeno na način koji je suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima. Imajući u vidu da navedeni uslovi

moraju da budu ispunjeni kumulativno, jasno je da absolutna zaštita od neovlašćenog pribavljanja, korišćenja i otkrivanja informacije koja predstavlja poslovnu tajnu ne postoji. To znači da držalac poslovne tajne nema isključivo pravo da koristi informaciju koja predstavlja poslovnu tajnu, niti da zabrani trećim licima da je pribave ili koriste. Ono što držalac poslovne tajne može da učini je da spreči pribavljanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu od strane trećih lica na način suprotan dobrim poslovnim običajima, i korišćenje tako pribavljene informacije.

U stavu 2. definisano je šta se smatra načinom suprotnom dobrim poslovnim običajima, koji je kao pravni standard naveden u članu 39.2 TRIPS sporazuma, a detaljnije propisan u fusnoti 14. ovog sporazuma, i navedene radnje su neke od radnji koje mogu biti od strane suda kvalifikovane kao način ponašanja suprotan dobrim poslovnim običajima. Nabranje u ovom članu nije iscrpno, već da je dato primera radi.

Član 9. Ovom odredbom uređena je zaštita posebne kategorije informacija čija specifičnost se ogleda u tome što se radi o podacima koje po zakonu lice koje ih kontroliše mora da otkrije prilikom podnošenja nadležnom državnom organu zahteva za dobijanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava koji koriste nova hemijska jedinjenja, poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, ili organu nadležnom za donošenje akata kojima se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda. Saglasno stavu 1. ovog člana svaka radnja koja se sastoji, ili za posledicu ima upotrebu protivnu dobrim poslovnim običajima ili otkrivanje ovih informacija smatra se delom neloyalne konkurenkcije. Članom 39.3. TRIPS sporazuma propisana je obaveza za države članice da u pogledu podataka o testovima i drugim podacima koji se podnose državnom organu za odobravanje puštanja u promet farmaceutskih proizvoda ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja obezbede zaštitu ne samo od onih radnji koje za posledicu imaju njihovo otkrivanje javnosti, već i zaštitu od nepoštene komercijalne upotrebe. Ova zaštita po pravilu podrazumeva da organ nadležan za izdavanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava koji koriste nova hemijska jedinjenja, ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja u postupku izdavanja ove dozvole ne sme da koristi podatke o testovima i rezulatima ispitivanja koje je dostavio prvi podnositelj zahteva, i to u određenom roku od dana podnošenja prvog zahteva za stavljanje u promet leka, odnosno medicinskog sredstva koji koristi nova hemijska jedinjenja ili poljoprivrednog hemijskog proizvoda koji koristi nova hemijska jedinjenja.

Suštinski razlog za posebno uređivanje zaštite navedenih podataka leži u činjenici da se radi o veoma vrednim podacima koji su rezultat značajnih napora i finansijskih ulaganja u razvoj novih farmaceutskih i poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja. Otkrivanje ovih podataka obezbedilo bi svakom kasnijem podnositociu zahteva za stavljanje leka u promet neosnovanu ekonomsku prednost prilikom dobijanja dozvole za stavljanje leka u promet omogućavajući mu da izbegne troškove testiranja za sopstvene proizvode, što bi ujedno dovelo do obeshrabrvanja lica koja razvijaju nove farmaceutske proizvode i poljoprivredne hemijske prozvode. Dakle, može se reći da ovaj vid zaštite ne proizlazi samo iz odredaba koje propisuje TRIPS sporazum, već je istovremeno neophodnost koju nameće javni interes i politika javnog zdravlja. Sistem zaštite podataka iz stava 1. ovog člana bliže je regulisan posebnim zakonima, i ova odredba predstavlja samo opštu normu koja sistem zaštite propisan posebnim zakonima podvodi pod sistem zaštite od neloyalne konkurenkcije. Posebni zakoni u navedenom smislu su: Zakon o lekovima i medicinskim sredstvima, Zakon o sredstvima za zaštitu bilja, Zakon o sredstvima za zaštitu bilja, Zakon o hemikalijama i Zakon o biocidnim proizvodima.

Stavom 2. ovog člana propisano je pod kojim uslovima se izuzetno mogu otkrivati podaci o testovima i i drugi podaci koji su podneti organu nadležnom za izdavanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava koji koriste nova hemijska jedinjenja, organu nadležnom za registrovanje poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, ili organu nadležnom za donošenje akata kojima se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda. Ova odredba je u sladu sa članom 39.3. TRIPS sporazuma koji izričito predviđa da će se delom nelojalne konkurenčije smatrati svaka radnja preduzeta u okviru industrijskih ili komercijalnih aktivnosti koja se sastoji ili za posledicu ima nepoštenu komercijalnu upotrebu ili otkrivanje podataka o testovima i rezultatima ispitivanja i drugih podataka koji su podneti organu nadležnom za izdavanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, izuzev kada je to neophodno da bi se zaštitila javnost, ili kada su preduzete mere da se osigura zaštita tih podataka od nepoštene komercijalne upotrebe.

Budući da se radi o podacima koji po zakonu moraju biti otkriveni prilikom podnošenja nadležnom državnom organu zahteva za dobijanje dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava, poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, kao i biocidnih proizvoda, ovom odredbom se precizira da ovu okolnost utvrđuje organ nadležan za izdavanje odgovarajuće dozvole, saglasno odgovarajućim posebnim zakonima i to: Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja, Zakonu o sredstvima za zaštitu bilja („Sl. glasnik RS“, br. 41/2009), Zakonu o hemikalijama („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009) i Zakonu o biocidnim proizvodima („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009). Takođe, ovom odredbom je propisano da navedeni podaci mogu biti otkriveni i ukoliko državni organ nadležan za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja utvrdi da je takvo otkrivanje neophodno za zaštitu javnosti. Ovakvo rešenje je u skladu sa odredbom člana 9. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja kojom je propisano isključenje i ograničenje slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja ukoliko se radi o informaciji za koju je propisima određeno da se čuva kao poslovna tajna, pod uslovom da bi zbog njenog odavanja moglo nastupiti teške pravne ili druge posledice po interesu zaštićene zakonom koji pretežu nad interesom za pristup informaciji. Prema navedenom zakonu, za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja nadležan je Poverenik za informacije od javnog značaja kao samostalni državni organ.

Član 10. Ovaj član propisuje obavezu koja proističe iz člana 39.2 TRIPS sporazuma, uz naglašavanje nacionalnog tretmana. Suština ove odredbe je da se pruža mogućnost držaocu poslovne tajne da spreči pribavljanje, otkrivanje i korišćenje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu na način suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima. Ta mogućnost se realizuje u skladu sa odredbama ovog zakona i podrazumeva da držalac poslovne tajne nije dao nikakvu izričitu ili prečutnu saglasnost trećem licu. U slučaju spora, teret dokazivanja eventualnog postojanja saglasnosti držaoca poslovne tajne bio bi na licu koje se na tu saglasnost poziva, tj. na tuženom.

Stav 2. daje eksplicitnu definiciju šta se smatra povredom poslovne tajne.

Stavom 3. izričito je propisano da se povredom poslovne tajne neće smatrati ukoliko je saopštavanje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu učinjeno nadležnim organima ili javnosti isključivo u cilju ukazivanja na postojanje dela kažnjivog zakonom.

Član 11. Ovim članom propisana je građansko-pravna zaštita poslovne tajne, odnosno tužbeni zahtevi koji se u tužbi mogu navesti. Činjenica da je neki podatak označen kao poslovna tajna nije dovoljna da bi se otkrivanje tog podatka smatralo

povredom poslovne tajne. Zbog toga, sud treba u svakom konkretnom slučaju, pre donošenja odluke, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito težinu povrede i način pribavljanja, otkrivanja, odnosno korišćenja informacije koja predstavlja poslovnu tajnu, da utvrdi da je povređena poslovna tajna, odnosno da tajni podaci ispunjavaju kumulativni uslov iz člana 4. ovog zakona, i da su pribavljeni, otkriveni, odnosno korišćeni na način suprotan zakonu i dobrim poslovnim običajima.

U skladu sa uobičajenim standardom za slučajeve povrede prava intelektualne svojine, stavom 3. propisana je hitnost ovog postupka.

Član 12. Ovim članom propisan je objektivni i subjektivni rok za podnošenje tužbe zbog povrede poslovne tajne. Za razliku od subjektivnog roka koji je propisan za slučaj povrede drugih prava intelektualne svojine i koji iznosi 3 godine, za povredu poslovne tajne propisuje se subjektivni rok od 6 meseci. Ovaj rok je propisan s obzirom na značaj čuvanja poslovne tajne, odnosno štetnih posledica koje mogu nastupiti zbog njene povrede. Propisivanjem kraćeg subjektivnog roka za podnošenje tužbe zbog povrede poslovne tajne, držalač podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu stavlja se u poziciju da kontinuirano kontroliše korišćenje informacije koja predstavlja poslovnu tajnu i vodi računa o njenom čuvanju kao poverljivoj informaciji. Objektivni rok za podnošenje tužbe zbog povrede poslovne tajne je 3 godine.

Čl. 13 – 17. Predloženim odredbama propisuju se određena posebna ovlašćenja suda u postupcima po tužbi zbog povrede poslovne tajne. Ove odredbe su u skladu sa delom III TRIPS sporazuma (čl. 50.). Merama koje su propisane ovim odredbama obezbeđuje se efikasna zaštita u slučaju povrede poslovne tajne.

Članom 13. propisano je ovlašćenje suda da u određenim slučajevima odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa predmeta kojima se vrši povreda, sredstava za proizvodnju tih predmeta, kao i meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima se vrši i kojima bi se mogla izvršiti povreda.

Merom koja je regulisana predloženim članom 14. omogućava se obezbeđenje dokaza za koje postoji mogućnost da budu uništeni ili koje je kasnije nemoguće pribaviti. Ovim članom je precizirano koje se radnje smatraju obezbeđenjem dokaza.

Članom 15. propisuje se rok u kome se nakon donošenja rešenja o određivanju privremene mere, odnosno rešenja o određivanju obezbeđenja dokaza, najkasnije može podneti tužba zbog povrede poslovne tajne. Ovaj rok iznosi 30 dana od dana donošenja rešenja o određivanju privremene mere i usaglašen je sa zahtevima TRIPS sporazuma u kome je propisano da ovaj rok ne sme iznositi manje od 30 dana.

Članom 16. propisuje se mogućnost da sud, na zahtev tuženog, odredi odgovarajući novčani iznos kao sredstvo obezbeđenja u slučaju neosnovanosti tužbenog zahteva.

Pored lica koje je izvršilo povredu poslovne tajne, moguće je da su još neka treća lica, često posredstvom svojih distributivnih kanala učestvovala u povredi prava, a dobijanje informacija o tim licima je u interesu sprečavanja dalje povrede prava. U tom smislu, odredba člana 17. daje ovlašćenje суду да naredi licu koje je izvršilo povredu prava da pruži informacije o svim trećim licima koja su zajedno sa njim učestvovala u povredi prava, kao i o njihovim distributivnim kanalima.

Član 18.

Sudovi i drugi nadležni organi dužni su da čuvaju tajnost neotkrivenih podataka zaštićenih u skladu sa odredbama ovog zakona.

Čl. 19. Ovom odredbom se propisuje da povreda poslovne tajne bude sankcionisana kao privredni prestupi, ako ove radnje učini privredno društvo, odnosno odgovorno lice u privrednom društvu. Visine kazni za privredni prestup određene su u okvirima propisanim Zakonom o privrednim prestupima.

Član 20. Ovom odredbom propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku, predlaže se radi ispunjenja međunarodnih obaveza i usklađivanja propisa sa propisima Evropske unije.